

**Громадська організація
«Львівська педагогічна спільнота»**

ЗБІРНИК ТЕЗ НАУКОВИХ РОБІТ

**УЧАСНИКІВ МІЖНАРОДНОЇ
НАУКОВО-ПРАКТИЧНОЇ КОНФЕРЕНЦІЇ**

**«Людина та соціум:
сучасні проблеми взаємодії
(психологічні та педагогічні аспекти)»**

27–28 вересня 2019 р.

Частина II

**Львів
2019**

УДК 316.6:[159.9+37.01](063)
Л93

Л93 **Людина та соціум: сучасні проблеми взаємодії (психологічні та педагогічні аспекти)** : Збірник тез наукових робіт учасників міжнародної науково-практичної конференції (м. Львів, 27–28 вересня 2019 року). – Львів: ГО «Львівська педагогічна спільнота», 2019. – Ч. 2. – 112 с.

У збірнику містяться матеріали, подані на міжнародну науково-практичну конференцію «Людина та соціум: сучасні проблеми взаємодії (психологічні та педагогічні аспекти)». Для студентів, аспірантів, викладачів навчальних закладів, науковців та представників громадських організацій.

Усі матеріали подаються в авторській редакції.

УДК 316.6:[159.9+37.01](063)

© Автори статей, 2019
© Львівська педагогічна спільнота, 2019

ЗМІСТ

НАПРЯМ 4. ЗАГАЛЬНА ПСИХОЛОГІЯ ТА ПСИХОЛОГІЯ ОСОБИСТОСТІ

Амурова Я. В.

МАЛЮНОК ТАТУ ЯК РЕПРЕЗЕНТАНТ
ГЛИБИННИХ АСПЕКТІВ ПСИХІКИ СУБ'ЄКТА..... 6

Діброва М. О.

МОТИВАЦІЙНІ АСПЕКТИ ПРОФЕСІЙНОГО
САМОВИЗНАЧЕННЯ СТАРШОКЛАСНИКІВ 8

Іванченко В. І., Індиченко Л. С.

САМООЦІНКА ТА ІМПЛІЦИТНІ УЯВЛЕННЯ ОСОБИСТОСТІ
У СТРУКТУРІ Я-КОНЦЕПЦІЇ ОСІБ ЮНАЦЬКОГО ВІКУ..... 11

Калюжна Ю. І., Шабельник А. С.

САМООЦІНКОВИЙ АСПЕКТ МОТИВАЦІЇ
ПРОФЕСІЙНОЇ ДІЯЛЬНОСТІ У СТУДЕНТСЬКОМУ ВІСІ..... 14

Медінцов І. В.

СТРУКТУРА ТА МОДЕЛІ УСВІДОМЛЕНОСТІ 17

Сергата І. О.

МЕТОДИ ГЛИБИННОЇ ПСИХОКОРЕКЦІЇ 21

НАПРЯМ 5. СОЦІАЛЬНО-ПСИХОЛОГІЧНІ ПРОБЛЕМИ ОРГАНІЗАЦІЇ ТА УПРАВЛІННЯ

Бабатенко О. В.

СОЦІАЛЬНА ПІДТРИМКА ФАХІВЦІВ ХАРЧОВОЇ ПРОМИСЛОВОСТІ:
ПСИХОЛОГІЧНЕ ЗАБЕЗПЕЧЕННЯ..... 24

Бриндіков Ю. Л.

СОЦІАЛЬНИЙ АУДИТ ЯК ДІАГНОСТИКА
СОЦІАЛЬНО-ПСИХОЛОГІЧНИХ ПРОБЛЕМ ПРАЦІВНИКІВ 27

НАПРЯМ 6. СОЦІАЛЬНА І ЮРИДИЧНА ПСИХОЛОГІЯ

Боровинська І. Є.

СТАВЛЕННЯ ДО ВЗАЄМОДІЇ З ФАХІВЦЯМИ ДОПОМАГАЮЧИХ
ПРОФЕСІЙ ПЕРЕСЕЛЕНЦІВ З НИЗЬКИМ І ВИСОКИМ РІВНЯМИ
ЖИТТЄВОЇ УСПІШНОСТІ..... 30

Джежик О. В.

ТОРГІВЛЯ ЛЮДЬМИ ЯК СОЦІАЛЬНО-ЕКОНОМІЧНА
І ПСИХОЛОГІЧНА ПРОБЛЕМА 34

НАПРЯМ 7. ПСИХОЛОГІЧНІ АСПЕКТИ МІЖЕТНІЧНИХ І МІЖКУЛЬТУРНИХ ВІДНОСИН

Биць Н. М.

ОСОБЛИВОСТІ НЕВЕРБАЛЬНОЇ КОМУНІКАЦІЇ
В АНГЛОМОВНИХ КРАЇНАХ 38

НАПРЯМ 8. ЗАГАЛЬНА ПЕДАГОГІКА

Акімкін О. М.

ДО ІСТОРІЇ СТАНОВЛЕННЯ ТА РОЗВИТКУ ЄЛИСАВЕТГРАДСЬКОЇ
ПРИВАТНОЇ ЖІНОЧОЇ ГІМНАЗІЇ Г. ЄФІМОВСЬКОЇ 41

Барабаш О. В.

СУЧАСНІСТЬ ТА ОСВІТА 43

Булаш Н. В.

ЛЕГО-СИСТЕМА В ОСВІТНЬОМУ ПРОСТОРІ
НОВОЇ ПОЧАТКОВОЇ ШКОЛИ 45

Грошева Р. С.

РОЛЬ ЛЕТТЕРІНГУ У СТВОРЕННІ ОСВІТНЬОГО ПРОСТОРУ
В УМОВАХ НУШ 47

Демченко І. В.

АНАЛІЗ ПРОБЛЕМИ ПІДГОТОВКИ СТУДЕНТІВ-ІНОЗЕМЦІВ ДО
ПРОФЕСІЙНОЇ КОМУНІКАЦІЇ У ЛЬОТНИХ НАВЧАЛЬНИХ ЗАКЛАДАХ..... 49

Коврах Т. А.

ВИКОРИСТАННЯ ПЕДАГОГІКИ ПАРТНЕРСТВА
В УМОВАХ НОВОЇ УКРАЇНСЬКОЇ ШКОЛИ..... 52

Копил Л. М.

СУТНІСТЬ ПОНЯТТЯ «РОЗЛАДИ АУТИЧНОГО СПЕКТРУ» 55

Криворотько-Тайфур К. С.

ІСТОРІОГРАФІЯ РОЗВИТКУ ВИЩОЇ ОСВІТИ ВЧИТЕЛІВ У НІМЕЧЧИНІ 58

Мулярська М. С.

РОЛЬ ДИТЯЧИХ ОРГАНІЗАЦІЙ У СОЦІАЛІЗАЦІЇ УЧНІВСЬКОЇ МОЛОДІ.... 62

Нестеренко О. В.

СОЦІАЛЬНО-ПСИХОЛОГІЧНІ
ТА СОЦІАЛЬНО-ЕКОНОМІЧНІ ПРИЧИНИ ТА НАСЛІДКИ БЕЗРОБІТТЯ 65

Паршукова М. В.

АКТИВІЗАЦІЯ РОБОТИ МОЗКУ ДИТИНИ
ПІД ЧАС НАВЧАННЯ ЗА ДОПОМОГОЮ ВПРАВ ТА ІГОР 68

Сай І. В.

ПСИХОЛОГІЧНІ ОСНОВИ ПЕДАГОГІЧНИХ ПОГЛЯДІВ ПЛАТОНА 72

Tarasenko A. V. INNOVATIVE METHODS OF ENGLISH LEARNING IN EDUCATION MODERNIZATION.....	74
Chornomord Ye. Ye. ISSUES OF FORMATION OF STUDENT ACTIVITY MOTIVATION IN EDUCATIONAL PROCESS	77
Шестакова А. С. ЗМІСТ ТА ОРГАНІЗАЦІЯ СОЦІАЛЬНО-ПЕДАГОГІЧНОГО ВПЛИВУ НА СОЦІАЛІЗАЦІЮ ВІЙСЬКОВОСЛЖБОВЦІВ СТРОКОВОЇ СЛУЖБИ	79
Юрженко В. В. ПРОБЛЕМИ ДИДАКТИЧНОЇ СИСТЕМИ В КОНТЕКСТІ ІНТЕГРАЦІЇ: ТЕХНОЛОГІЧНА ОСВІТНЯ ГАЛУЗЬ	83
Якименко С. І. МОДЕЛЬ ОРГАНІЗАЦІЇ ІННОВАЦІЙНОГО ОСВІТНЬОГО ПРОСТОРУ	84
Якубовська М. С., Дідик В. О. ФОРМУВАННЯ МОВЛЕННЄВОЇ КОМПЕТЕНТНОСТІ СТУДЕНТІВ ЗАСОБАМИ ХУДОЖНЬОГО СЛОВА	88
НАПРЯМ 9. СУЧАСНІ ПСИХОЛОГІЧНІ ТА ПЕДАГОГІЧНІ МЕТОДИ ВИКЛАДАННЯ	
Бочелюк В. Й. БЕЗПЕРЕРВНЕ НАВЧАННЯ ПСИХОЛОГІВ: РЕЗУЛЬТАТИ ДОСЛІДЖЕНЬ	92
Іщенко Т. М. САМОСТІЙНА РОБОТА СТУДЕНТІВ ПЕДАГОГІЧНИХ СПЕЦІАЛЬНОСТЕЙ ЯК ЗАСІБ ФОРМУВАННЯ ЇХ САМООСВІТНЬОЇ КОМПЕТЕНТНОСТІ.....	95
Каблаш В. В. ОСОБЛИВОСТІ ВИКЛАДАННЯ ДИСЦИПЛІН ЗА ТЕМАТИКОЮ ЛІДЕРСТВА МАЙБУТНІМ ПСИХОЛОГАМ	99
Козубенко І. В. DEVELOPING INTERCULTURAL COMPETENCE OF STUDENTS IN FOREIGN LANGUAGE CLASSROOM	101
Кузьменко Д. В. ФОРМУВАННЯ САМООСВІТНЬОЇ КОМПЕТЕНЦІЇ СТУДЕНТІВ ПЕДАГОГІЧНИХ СПЕЦІАЛЬНОСТЕЙ.....	104
Рейда О. А. РОЗВИТОК ЕМОЦІЙНОГО ІНТЕЛЕКТУ СТУДЕНТІВ НЕМОВНИХ СПЕЦІАЛЬНОСТЕЙ ПРИ ВИВЧЕННІ ІНОЗЕМНОЇ МОВИ.....	106
Serheieva O. O. TEACHING GRAMMAR THROUGH LISTENING.....	109
Шуба І. В., Гранкіна С. С., Рисована Л. М. ДЕЯКІ АСПЕКТИ ПІДГОТОВКИ МАЙБУТНІХ ЛІКАРІВ-ЛАБОРАНТІВ	110

Список літератури:

1. Атаманюк В. В. Самостійна робота у вищому навчальному закладі / В. В. Атаманюк, Р. С. Гуревич // Наукові записки. Серія : Педагогіка і психологія. – Вінниця. – 2002. – Вип. 6. – Част. 1. – С. 61-64.
2. Барановська Л. В. Педагогіка та психологія вищої школи. Навчальний посібник / Л. В. Барановська. – К. : НАУ, 2015. – 240 с.
3. Бобрицька В. І. Компетентнісний підхід у професійній підготовці майбутніх викладачів вищої школи / В. Бобрицька // Науковий часопис НПУ імені М.П. Драгоманова. Серія 17. Теорія і практика навчання та виховання : збірник наукових праць. – 2013. – № 23. – С. 29–33.
4. Бухлова Н. В. Сутнісний зміст поняття «Самоосвітня компетентність» / Бухлова Н. В. // Наукова скарбниця освіти Донеччини. – 2008. – № 1 – С. 4.
Гура О. І. Психолого-педагогічна компетентність викладача вищого навчального закладу : теор.-методолог. Аспект / О. І. Гура; Гуманіт. ун-т»Запорізьк. ін-т держ. та муніцип. упр.» – Запоріжжя : ГУ «ЗІДМУ», 2006. – 332 с.
5. Іщук Н. І. Роль самостійної роботи у підготовці студента до професійного спілкування / Н. І. Іщук // Сучасні інформаційні технології та інноваційні методики навчання в підготовці фахівців : методологія, теорія, досвід, проблеми : Зб. наук. пр. – Випуск 5 / Редкол. : І. А. Зязюн (голова) та ін. – Київ – Вінниця : ДОВ Вінниця, 2004. – С. 247–251.
6. Компетентність саморозвитку фахівця : педагогічні засади формування у вищій школі : монографія / За ред. Н. В. Кічук. – Ізмаїл, 2007. – 236 с.
7. Пасічник О. О. Підвищення комунікативної компетентності соціальних педагогів як педагогічна проблема / О. О. Пасічник // Педагогічний альманах : Збірник наукових праць / редкол. В. В. Кузьменко (голова) та ін. – Херсон : РІПО, 2010. – Випуск 5. – С. 219–223.

Рейда О. А.

старший викладач кафедри іноземних мов

Білоцерківський національний аграрний університет
м. Біла Церква, Київська область, Україна

РОЗВИТОК ЕМОЦІЙНОГО ІНТЕЛЕКТУ СТУДЕНТІВ НЕМОВНИХ СПЕЦІАЛЬНОСТЕЙ ПРИ ВИВЧЕННІ ІНОЗЕМНОЇ МОВИ

Останніми часом у вітчизняній і зарубіжній методиці все частіше використовується термін «емоційний інтелект» (Emotional Intelligence), який служить для позначення сукупності здібностей, знань і умінь пов'язаних з саморегуляцією і необхідних для успішної соціалізації і комунікації.

Емоційний інтелект – явище, що поєднує в собі здатність розуміти свої емоції, продуктивно їх виражати і контролювати, а також слухати інших та

співчувати їхнім емоціям [3, с. 11]. Психолого-педагогічні дослідження Дж. Мейєра, П. Селюєя, Д. Карузо, А. Панкратової та інших переконливо доводять, що для успішної самореалізації особистості важливими є здібності взаємодіяти з оточенням: уміння ефективно діяти в системі міжособистісних взаємин, уміння орієнтуватися в соціальних ситуаціях, керувати власними емоційними станами, правильно визначати індивідуальні особливості й емоційні стани інших людей, обирати адекватні способи спілкування з ними і реалізовувати їх у процесі взаємодії. Ці ідеї стали початком ряду спеціальних досліджень, спрямованих на вивчення соціального й емоційного інтелекту (EQ). Емоційний інтелект опинився у центрі уваги вчених в останні десять років і на сучасному етапі є дуже актуальним питанням. До цього їхня увага була прикута до так званого IQ (коефіцієнту інтелекту), який вказує на рівень нашого розумового розвитку, знань, умінь, навичок. Проте, як не парадоксально це звучить, останнім часом було відкрито, що в розвитку гармонійної особистості людини «емоційна компетентність» («емоційний інтелект») відіграє важливішу роль, ніж «академічна». Вчені стверджують, що IQ тільки на 20% впливає на життєвий успіх, а 80% припадає на інші чинники, які сукупно можна назвати емоційним інтелектом. У американців навіть є така приказка: «IQ дає тобі роботу, а EQ – кар'єру».

Серед компонентів емоційного інтелекту виділяють:

1. Самосвідомість (емоційне усвідомлення себе, самооцінка, впевненість у собі).
2. Соціальне усвідомлення (емпатія, організаційне усвідомлення).
3. Самоврядування (самоконтроль, адаптивність, ініціатива, орієнтація на досягнення).
4. Соціальні навички (розвиток інших, лідерство, вплив, комунікація, вирішення конфліктів, робота у складі групи).

Говорячи про емоційний інтелект, необхідно враховувати два основних аспекти: здатність до управління власними емоціями і створення сприятливої емоційної атмосфери у відношенні з іншими людьми. Стосовно викладання іноземних мов поняття «емоційний інтелект» також представляє певний інтерес, оскільки багато його компонентів (мотивація, досягнення, саморегуляція рефлексія та ін.) потрібні як для повноцінного розвитку емоційної сфери особи, так і для успішного формування іншомовної комунікативної компетенції студентів. Іноземна мова надає певні можливості розвитку емоційного інтелекту: можливо моделювати комунікативні ситуації і відпрацювати певні моделі поведінки в різних ситуаціях спілкування. Емоційна сфера, нарівні з інтелектуальною, грає найважливішу роль у формуванні мовних навичок і мовних умінь [1, с. 134].

Отже, об'єднання найважливіших здібностей і умінь, пов'язаних з саморегуляцією і управлінням емоційним станом в процесі комунікації, в інтеграційне поняття «Емоційний інтелект» дозволяє представити проблему розвитку емоційної сфери студента в комплексі для успішного оволодіння іноземною мовою і подальшого використання.

На відміну від IQ, емоційний інтелект розвивається протягом всього життя. Більше того – при свідомому спрямуванні зусиль на його розвиток – він піддається цілеспрямованому тренуванню. А отже – ви самі будете вирішувати, яким зробите своє життя!

Розвиток емоційного інтелекту студентів немовних спеціальностей пов'язаний із оптимізацією мотиваційної сфери, формуванням умінь саморегуляції (самоконтролю, самоаналізу, прогностичних умінь), посиленням адаптивних можливостей особистості. Цей процес відбувається в різних видах життєдіяльності, зокрема, у процесі спеціально організованого навчання і виховання. Окрім профільних навчальних дисциплін, які сприяють здебільшого становленню професійної компетентності, виховний потенціал мають й загальноосвітні дисципліни соціально-гуманітарного напрямку. Такі навчальні дисципліни як психологія, соціологія, іноземна мова спрямовані на відображення закономірностей зовнішнього світу і внутрішнього світу особистості, їх зв'язок із поведінкою і взаємодію з реальністю. Ця загальна мета передбачає завдання розвинути самопізнання, з яким тісно пов'язані емоційні переживання; співпереживання – здатність долати комунікативний і моральний егоцентризм. На заняттях із навчального курсу «Англійська мова за професійним спрямуванням» є можливість максимально використовувати виховний потенціал предмета, якщо викладач вірно обирає навчальні пріоритети. Зміст навчального матеріалу, форми та методи його реалізації застосовуються викладачем як інструменти впливу на особистість студентів. Їх цінність визначається не лише рівнем засвоєння студентами певного мовного та мовленнєвого матеріалу, але й тим, що і як вони переживали на занятті, як це вплинуло на їхні погляди, цінності, переконання, ідеали.

Отже, емоційний інтелект слід розглядати інтегровано, не відриваючи від інших знань, вмінь, навичок та здібностей, що необхідні кожній особистості. Адже цілісна освіта передбачає єдність суто інтелектуальної та емоційної сфер. Емоційний інтелект є динамічним інтегральним психологічним утворенням, що зумовлює успішність міжособистісної взаємодії, адекватну самооцінку, позитивне мислення, а також лідерські здібності, що ґрунтуються на усвідомленні значущості емоцій та вмінні ними керувати. Розвиток емоційного інтелекту нерозривно пов'язаний з комунікативним підходом в навчанні мови. Особистісно орієнтована практика вивчення мови сприяє тому, що студенти розповідають про себе та своїх почуттях, використовуючи при цьому відповідні мовні конструкції. Іноземна мова таким чином стає цікавою, значущою та краще запам'ятовується.

Список літератури:

1. Гоулман Д. Эмоциональный интеллект. / пер. с англ. А.П. Исаевой, М.: АСТ, 2009. 478 с.
2. Гоулман Д. Эмоциональное лидерство: Искусство управления людьми на основе эмоционального интеллекта / Д. Гоулман, Г. Бояцис, Э. Макки. М.: Альпина Бизнес Букс, 2008. – 301 с.

3. Зарицька В. В. Необхідність розвитку емоційного інтелекту особистості в процесі її підготовки до професійної діяльності / В. В. Зарицька // Вісник Одеського національного університету. Серія : Психологія. 2010. Т. 15. Вип. 16. С. 13–24.
4. Носенко Е. Л. Емоційний інтелект: концептуалізація феномену, основні функції : монографія / Е. Л. Носенко, Н. В. Коврига. – К. : Вища школа, 2003. 126 с.

Serheieva O. O.

Lecturer at the Department of Linguistics

National Technical University of Ukraine

«Igor Sikorsky Kyiv Polytechnic Institute»

Kiev, Ukraine

TEACHING GRAMMAR THROUGH LISTENING

Everyone considers teaching grammar as not an easy thing. Variety of aspects should be taken into consideration in order to succeed. Among them it can be regarded as age of learners, size of the group, level of knowledge, the interest of studying, the students' needs and educational context and resources availability. The most significant one is going to be the age. It is believed the youngest learners can remember everything more quickly, but the older ones can analyze grammar better and can be given the memorizing pattern.

The method should be used to stimulate the brain to work well and helps students to learn grammar easily, without effort and do not regarding the age. Teaching grammar through listening is the perfect one. It can also be used to improve vocabulary, listening skills and pronunciation as well. Such learning may encourage extensive and intensive listening and inspire creativity.

When listening tasks are given, learners can become aware of different topics, practice vocabulary with grammar. It can be a song, a poem, an interview, a piece of news, simple conversation etc.

Before listening, the theme and basic vocabulary may be regarded. Also, it is advisable to let the students know which grammar points are going to be learnt.

While listening, learners can fill the gaps, complete missing parts of the sentences, and listen for specific information.

After listening students can be given the topic to discuss or express their own thoughts, ask and answer questions and do variety of exercises [2, p. 4].

Learning grammar does not need to be boring. We should focus on the function first, then the forms and show how the grammatical forms are used in everyday conversation. Teachers should not forget to give students time to discover grammar for themselves and give them the opportunity to practice grammar in meaningful